

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Fatma Güldemet Sarı tarafından Anayasanın 98inci ve İçtüzüğü'nün 96ncı maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 22.01.2016

Gamze AKKUŞ ILGEZDİ
CHP İstanbul Milletvekili

Sanayileşme ve buna bağlı olarak gelişen kentleşmeyle birlikte dünyada her gün üretilen çöp miktarının 3,5 milyon ton olduğu ifade edilmektedir. Açıklanan verilere göre ülkemizde 26 milyon ton ev çöpü ve yaklaşık 15 milyon ton da sanayi çöpü üretilmektedir.

Ne var ki bu veriler kayıt dışı şirketlerin varlığı ve çöplerini nelerere attıkları ya da nasıl imha ettikleri bilinmediği için sağlıklı değildir.

Çöplerin içinde yer alan kâğıt-karton, cam, plastik, metal, lastik, pil, e-çöp gibi katı maddelerin geri dönüşümü ise sürdürülebilir çevre yönetimi için büyük önem taşımaktadır. Ülkemizde yeniden kullanılabilir çöplerin toplanması lisanslı firmaların yanı sıra büyük bir özveriyle çalışan sokak toplayıcıları tarafından gerçekleştirilmektedir.

“Kayıt dışı” denilerek sistem dışına itilmek istenen kâğıt toplayıcılarının Türkiye genelindeki sayıları yaklaşık 500 bin olarak ifade edilmektedir. Bu emekçiler, kayıt dışı olsa da yeniden kullanılabilir katı atıkların değerlendirilmesinde önemli bir görev üstlenmekte, ekonomiye katkılarının yanı sıra kendi ekmek paralarını da bu yolla kazanmaktadırlar. Sadece Ankara’da ayda 15.000 tona yakın yeniden kullanılabilir katı atığın sokak emekçileri tarafından toplandığı ve ekonomiye kazandırıldığı ifade edilmektedir. Başka bir deyişle, Türkiye’de halen bir iş kolu olarak görülmeyen kâğıt işçiliği geri dönüşüm sektörünün içerisinde önemli bir yer tutmaktadır.

Ne var ki, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 20.01.2016 tarihinde uygulamaya konulan düzenlemeyle başta İstanbul, Ankara ve İzmir olmak üzere firmaların sokaktaki toplayıcılardan atık almasını yasaklanmıştır. Düzenlemeye aykırı hareket eden firmalara 140 bin lira ceza kesileceği açıklanmıştır.

Bu durum yarım milyon yurttaşımızın mağdur edilmesi, işsizlik oranının artması ve geçimini katı atık toplayarak sağlayan vatandaşlarımızın devlet eliyle suça itilmesi demektir.

Bu bilgiler ışığında,

- 1- Türkiye genelinde katı atık toplayan lisanslı şirket sayısı nedir?
- 2- Bu şirketlerin illere göre dağılımı ve aylık katı atık toplama kapasiteleri nedir?
- 3- Sektörde faaliyet gösteren lisanslı şirketlerin istihdam kapasitesi nedir? Bu şirketlerde kaç kişi çalışmaktadır?
- 4- Lisanslı şirketlerin 2015 yılı itibarıyla atık toplama işinden kazandıkları para ile devlete ödedikleri vergi miktarı nedir?
- 5- Türkiye’de geçimini katı atık toplayarak sağlayan vatandaşlarımızın sayısı nedir?
- 6- Bu vatandaşlarımız tarafından toplanan katı atıkların aylık ve yıllık miktarı nedir? Bu miktarın illere göre dağılımı nedir?

2037

7- Bakanlığınız tarafından, "İşçileri sisteme entegre etmek" iddiasıyla yürürlüğe konan uygulama ile lisanslı şirketlerde çalışma imkanı bulacak sokak emekçisi yurttaşımızın sayısı nedir?

8- Bakanlığınız tarafından işleme konan uygulama, yalnızca az sayıda işçinin firmalarda çalıştırılması geri kalanının da bir anda işsiz kalması demek değil midir?

9- Lisanslı firmaların tüm Türkiye'de 1 ayda topladığı kâğıt, sadece Ankara'da 1 haftada toplanırken, söz konusu uygulama ile sektördeki atık toplama kapasitesi düşürülmüş olmayacak mıdır? Bu uygulamanın ekonomiye aylık maliyeti ne olacaktır?

10- Bir anda işsiz kalacak sokak emekçilerinin istihdam edilmesi ve sosyal güvenceye kavuşturulması için hangi önlemler alınmıştır? Bu konuda yapılan bir çalışma var mıdır?

11- İşsiz kalacak yurttaşlarımızın başta suç örgütleri olmak üzere yasadışı alanlara kaymasının önüne nasıl geçmeyi düşünüyorsunuz?

12- Söz konusu uygulamaya ilişkin lisanslı firmaların haricinde konunun diğer muhataplarından da, örneğin, Geri Dönüşüm İşçileri Derneğinden görüş alınmış mıdır?